

Vetelin kunta

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2016

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettäväksi hallinnon, tarkastuksen ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, onko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa.

1.2. Lautakunnan kokoonpano ja tilintarkastaja

Kunnanvaltuusto on valinnut toimikaudeksi 2013 – 2016 tarkastuslautakunnaksi seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	henkilökohtainen varajäsen
Veijo Savolainen	Mirja Aho
Mari Huusko	Arto Pihlajamaa
Tarja Tuominen	Matti Patana
Risto Luoma	Maija Parpala
Helena Kellokoski	Mauri Korpela

Puheenjohtajana on toiminut Veijo Savolainen ja varapuheenjohtajana Mari Huusko.

Veijo Savolainen on jäävi käsittelemään kuntakonsernin yhtiöiden asioita.

Kunnanvaltuusto on valinnut kunnan tilintarkastajaksi kaudelle 2013- 2016 Auditor Oy:n vastuullisena tarkastajana JHTT, HTM Tuula Ylikangas.

1.3. Arvioinnin toteuttaminen.

Kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden ja painopistealueiden toteutumista on seurattu kunnanhallituksen antaman toimintakertomuksen, kokous- ja muunkin aineiston pohjalta. Lautakunnan kokouksissa on kuultu viranhaltioita ja yhtiöiden toimitusjohtajia ja saatu ajankohtaisselvitykset seuraavasti:

5.10.2016

kunnanjohtaja Hannu Jyrkkä

- uuden strategian valmistelu ja siihen liittyvät kehityshankkeet

kotoutusohjaaja Antti Kesälahti

- syyrialaistaisten 10 maahanmuuttajan kotoutukseen liittyvät asiat

8.12.2016

- osavuosikatsaus
- vuoden talousarvio ja taloussuunnitelma 2018 – 2019

sivistysjohtaja Maria Keltti-Heikkilä

- yleisselvitys kaikista sivistystoimeen kuuluvista alueista ja eritoten lukion lakkauttamisesta johtuvista muutoksista

lautakunta antoi oman lausuntonsa 1.7.2017 voimaan tulevasta hallintosäännön tarkastustoimea koskevista määräyksistä.

21.2.2017

kunnanjohtaja ja Pitkälampi Oy:n hallituksen pj. Hannu Jyrkkä

- kunnan ajankohtaiset asiat
- Pitkälampi Oy:n käynnistämästä hotelli- ja ravintolatoiminnasta

toimitusjohtaja Heidi Rintala Kiinteistö Oy Vetelinraitti

- ajankohtainen tilanne ja tavoitteet tuleville vuosille

esitys tilintarkastusyhteisöksi valtuustokaudelle 2017 – 2020

12.4.2017

kunnanjohtaja Hannu Jyrkkä

- vuoden 2016 tilinpäätös ja toimintakertomus

toimitusjohtaja Juha Kauppinen Vetelin Energia Oy

- vuoden 2016 toimintakertomus tilinpäätöksineen
- vuoden 2016 investoinnit ja tulevaisuuden verkonrakentamissuunnitelmat.

17.5.2017

tilintarkastuskertomuksen käsittely

esitys valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

arviointikertomuksen hyväksyminen ja esitys valtuuston käsiteltäväksi.

2. Toimintakertomuksessa raportoitujen tavoitteiden toteutuminen

2.1 . Vuoden 2016 talousarvion toteutuminen

Vuoden alijäämäksi muodostui 262 099,13 €. Alkuperäisen budjetin ennustettu ylijäämä oli 1 670 €. Viimeisen lisätalousarvion 24.10.2016 jälkeen alijäämäennuste oli 883 330 €.

Ennustettua parempaan lopputulokseen vaikuttivat terveydenhuollon ylijäämän palautus ja kalliin hoidon kustannusten tasaus 480 000 €

Suurin talousarvion ylitys oli sosiaalitoimen ja perusterveydenhuollon kohdalla. Alkuperäiseen budjettiin verrattuna ylitys oli 410 000€. Kustannusten kasvu vuoteen 2015 verrattuna oli kuitenkin vain 0,5 %.

Erikoissairaanhoidon kustannukset ylittivät alkuperäisen budjetin noin 265 000 € ja kustannusten kasvu vuodesta 2015 oli 4,9 %.

Verotulot jäivät alle budjetoidun 55 000 € ja valtionosuudet noin 40 000 €

Muilta osin kustannukset pysyivät budjetin raameissa.

2.2. Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet pääasiassa toteutuivat

- valittiin kunnanjohtaja
- tehtiin uusi strategia
- suurimmat investoinnit toteutuivat
- talouden tasapaino ei suuremmin järkkynyt
- konserniyhtiöiden toiminta tavoitteiden mukaista

Lukion kohdalla alkuperäinen oman lukion tavoite ei toteutunut. Oppilaskadon takia valtuusto päätti sulkea lukion 1.8.2018 lähtien.

Kunnan asukasmäärä vähentyi vuonna 2016 41 hengellä ollen 31.12.2016 3 261 henkeä. Muuttotappion osuus vähenemisestä oli 15 henkeä. Loppu väheneminen 25 henkeä tuli kuolleisuuden ja syntyvyyden erosta.

2.3. Henkilöstö

Vuoden 2016 lopussa Vetelin kunnan palveluksessa oli 160 työntekijää (2015 työntekijöitä oli 153). Muutos johtuu mm. resurssiopettajien määrän lisääntymisestä sekä maahanmuuttajien kotouttamiseen palkatusta lisähenkilöstöstä.

Henkilökustannukset olivat vuonna 2016 noin 4 919 000 €, kasvua 2,8 % eli 135 000 €.

Sairastavuus lisääntyi. Sairaspäiviä kertyi vuonna 2016 yhteensä 2 181 (2015 1 686). Kasvua oli erityisesti sivistystoimessa, jossa henkilöstöllä oli useita leikkaushoitoa vaativia operaatioita. Keskimäärin sairauspäiviä oli henkilöä kohden 13,6 päivää.

2.4. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät Vetelin kunnan kohdalla:

- edelleen valtion ja kuntien toimintaa säätelevän lainsäädäntötyön keskeneräisyydestä johtuva epätietoisuus kunnan ja sen suurimman palvelutoimialan sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisen ja rahoituksen tulevaisuudesta
- yleinen talouden epävarmuus ja keskittämiskehitys sekä eritoten Vetelin kohdalla verotulojen pieneneminen ja yrittäjien korkea keski-ikä
- kunnan ja kuntakonsernin korkeat lainakannat yhdessä koron nousuriskin kanssa.
- Lainakanta oli 31.12.2016 yhteensä 24 160 000 € 7 409 €/asukas (2015 23 372 000 € 7078 €/asukas). Lainakannan lisäys oli 788 000 €. Kunnan osuus lainakannasta oli 58,7 %

3. Kokonaistalouden arviointi

3.1. Käyttötalous

Kunnan ulkoiset toimintatuotot olivat yhteensä 3,5 m€. Vastaavasti toimintakulut olivat 23,1 m€, jolloin toimintakate jäi 19,6 m€ negatiiviseksi. Verotuloja kertyi 10,8 m€ ja valtionosuuksia 9,9 m€. Vuosikate oli 0,963 m€ €. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1,22 m€. Tilikauden tulos on 0,256 m€ alijäämäinen. Talousarviossa muutosten jälkeen tulos oli arvioitu 0,883 m€ alijäämäiseksi.

Kunnan henkilöstökulut olivat liitetietojen mukaan 6,7 m€; lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,3 %.

Kunnan tilinpäätös on huomattavasti huonompi verrattuna edelliseen vuoteen. Toimintakate huononi edelliseen vuoteen verrattuna 3,457 m€. Vuosikate huononi 3,944 m€. Tuloksen huonontumiseen vaikutti se, että edellisenä vuonna yritysjärjestelystä saatu myyntivoitto 3,1 m€ kirjattiin vuosikatteeseen vaikuttavasti toimintatuottoihin. Verotulot vähentyivät 0,382 m€ eli 3,4 %. Valtionosuudet lisääntyivät 0,262 m€ eli 2,7 %.

Valtuustoon nähden määrärahojen sitovuustasona on toimielintaso; menot ja tulot bruttona. Talousarvion toteutumisvertailun mukaan sitovuustason menomäärärahojen ylityksiä ei ollut; tuloarvioiden alituksia oli sivistyslautakunta 50.612 €; kansalaisopisto 30.729 €; rakennus- ja ympäristölautakunta 44.743 € Muilta osin hallintokunnat pysyivät toiminnassaan hyvin talousarvion raameissa.

Taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, vaan ylijäämää on 531 €/as. Konsernitilinpäätöksen mukaan kertynyt ylijäämä on 1.023 €/as. Konsernin lainakanta on 7.409 €/as.

3.2. Kunnan kehitystä kuvaavat tunnusluvut:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
vuosikate €/as	322	385	220	-21	107	88	-201	147	702	1488	295
suhteellinen velkaantuneisuus	44,9	41,4	39,1	42,8	46,4	42,4	54,6	65,8	68,5	58,5	70,9
Lainat €/as	1677	1625	1569	1648	1979	1879	2514	3696	4284	3974	4351
Kassan riittävyys	9	11	17	11	13	4	7	16	18	14	14
Investointien tulorahoitus	330	116,9	78,0	-6,8	16,3	41,0	-36,3	13,6	82,7	114,0	61,2
Omavaraisuusaste	52,1	54,0	54,3	50,5	45,7	45,0	34,3	26,2	27,8	37,9	35,7
Kertynyt ali-/ylijäämä €/as			329	123	11	-132	-564	-727	-388	602	531

Kriisikuntakriteerit (kuntal 118 §); arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

kriteeri	tunnusluku	2015	2016
alijäämä	-1.000 €/as ja edellisessä tp:ssä -500 €/as	602	531
vuosikate	ilman harkinnanvaraista avustusta negatiivinen	598	738
tulovero-%	väh. 1,0 %-yks. korkeampi kuin kuntien painotettu keskim. (v.2016; 19,87 %)	22,0	22,0
lainamäärä	kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien lainamäärän väh. 50 %:lla (v. 2015; 5976 €/as + 50%=8964)	7078	7409
suhteellinen velkaantuminen	kuntakonsernissa yli 50 %	93,6	89,2

3.3. Investoinnit

Talousarvion investointiosaan oli varattu määrärahoja yhteensä 2,09 m€. Investointiosan tuloarvio oli 161.000 €, jolloin nettomenoksi talousarvion mukaan muodostui 1,933 m€.

Talousarvion toteutusvertailun mukaan investointeihin käytettiin 1,71 m€ ja tuloja kertyi 0,141 m€, joten investointiosan nettomenoksi jäi 1,574 m€. Suurimpia investointikohteita oli talonrakennuksen osalta Purojanpirtin peruskorjaus, vuodeosaston jäähdytysjärjestelmä, hotellin muutostyöt sekä Kaskelan sisäilmakorjaukset.

3.4. Talouden tasapainotuksen toteutumisen arviointi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kunnan taseessa 31.12.2016 ei ole kattamatonta alijäämää.

Aikaisempina vuosina aloitettuja rakenneuudistuksia on jatkettu ja niiden vaikutukset alkavat näkyä investointien valmistuttua.

4. Yhteenveto

Vetelin kunnan oman toiminnan kulut pysyivät kertomusvuonna hyvin budjetin raameissa. Tuloissa valtion osuuksien ja verojen kohdalla jäätiin budjetista.

Kunnan välittömän määräysvallan ulkopuoliset menot erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja perusterveyshoidon osalta ylittivät alkuperäiset budjettimäärärahat.

Sosiaalitoimen ja perusterveyden ylitys oli noin 410 000 €. Kokonaiskustannukset olivat 8 138 820 € eli 0,5 % suuremman kuin vuonna 2015.

Erikoissairaanhoidon vuoden 2016 kustannukset ylittivät alkuperäisen budjetin noin 265 000 €. Kustannusten kasvu vuodesta 2015 oli 4,9 % sen jälkeen kun Vetelin kunta sai kalliin hoidon tasausmaksupalautusta 480 000 €. (Kalliin hoidon palautusta saadaan silloin kun yksittäisen henkilön vuotuiset hoitokustannukset ylittävät 84 000 €).

Tarkalla taloudenpidolla, aktiivisella kehittämisotteella, positiivisella asenteella ja turhia riskejä kaihtaen Vetelin kunnalla on edelleen sija keskipohjalaisessa kuntakentässä.

Vetelissä 17.5.2017

Veijo Savolainen

Mari Huusko

Risto Luoma

Tarja Tuominen

Mauri Korpela